

Joanna Derlatka

W KWESTII CHARAKTERU PRAWNEGO SKARGI NA OSZACOWANIE RUCHOMOŚCI PRZEZ KOMORNIKA

Wprowadzenie

Zagadnienie charakteru prawnego skargi na oszacowanie ruchomości przez komornika¹ przewidzianej w art. 853 § 2 k.p.c. nie zostało wyczerpująco zbadane w literaturze, stąd też próba ustalenia charakteru prawnego tego środka oraz przybliżenie jego odrębności instytucjonalnej wydają się stanowić problemy godne naukowego opracowania. Wskazany wyżej przepis znajduje się w k.p.c. w Części trzeciej (postępowanie egzekucyjne), w Tytule II (egzekucja świadczeń pieniężnych), w Dziale I (egzekucja z ruchomości), w Rozdziale I (zajęcie). Zgodnie z jego brzmieniem jeżeli komornik uzna, że w celu oszacowania należy wezwać biegłego, albo jeżeli wierzyciel lub dłużnik podnoszą w skardze zarzuty na oszacowanie, oszacowania dokonuje biegły przy samym zajęciu, a gdyby to nie było możliwe, w terminie późniejszym aż do dnia licytacji. Skargę na oszacowanie komornika wnosi się do komornika przy zajęciu ruchomości, a gdyby to nie było możliwe – do dnia licytacji.

Z powyższego przepisu wynika, iż w przypadkach uregulowanych normatywnie oszacowania może dokonać komornik albo biegły. Skarga na oszacowanie służy podniesieniu zarzutów na oszacowanie dokonane przez komornika. Komornik jest organem egzekucyjnym legitymowanym co do zasady do samodzielnego oznaczenia wartości zajętych ruchomości. Jeżeli jednak po dokonaniu oszacowania przez komornika zostanie wniesiona skarga, wówczas obligatoryjnie oszacowania dokonuje biegły. Biegły może natomiast dokonać oszacowania wówczas, gdy komornik uzna to za celowe. Ustawodawca przewidział ponadto w art. 853 § 2 k.p.c. szczególny tryb oraz termin wnoszenia skargi na oszacowanie.

¹ Dalej: skarga na oszacowanie.

Przepis art. 853 § 2 k.p.c. w brzmieniu sprzed nowelizacji z 2004 r.²

Zgodnie z pierwotnym brzmieniem przepisu art. 853 § 2 k.p.c.: „Jeżeli komornik uzna, że w celu oszacowania należy przywołać biegłego, albo jeżeli wierzyciel lub dłużnik podnoszą zarzuty, oszacowanie przez biegłego odbędzie się przy samym zajęciu, a gdyby to nie było możliwe – w dniu licytacji”³. Już w tym okresie obowiązywania powyższego przepisu charakter prawny zarzutów oraz ich klasyfikacja w systemie środków prawnych nie były w doktrynie postrzegane w sposób jednolity.

Na wstępie można wskazać na dwa stanowiska przedstawicieli nauki, zgodnie z którymi zarzuty co do oszacowania ruchomości zaliczano albo do kategorii szczególnych środków zaskarżenia w sądowym postępowaniu egzekucyjnym⁴, albo do kategorii środków zaskarżenia przysługujących w tym postępowaniu⁵. E. Wengerek stwierdził, iż w ramach środków prawnych w postępowaniu egzekucyjnym wyróżnienia wymaga kategoria środków odwoławczych *sensu largo*, do których zalicza się skargę na czynności komornika i zarzuty (art. 853 i art. 1027 § 2 k.p.c.)⁶. F. Zedler w wypowiedziach na temat wyjątków od dopuszczalności skargi na czynności komornika wskazywał m.in. na przypadki, w których czynności komornika podlegają zaskarżeniu w drodze zarzutów z art. 853 § 2 k.p.c. oraz w drodze zarzutów z art. 1027 k.p.c.⁷ Pozwala to sądzić, iż autor ten w systematyce środków zaskarżenia na równej pozycji plasował zarzuty na oszacowanie komornika oraz zarzuty przeciwko planowi podziału sumy uzyskanej z egzekucji⁸. M. Uliasz, dokonując syntetycznej analizy środków zaskarżenia w sądowym postępowaniu egzekucyjnym sprzed nowelizacji k.p.c. z 2004 r., wskazał, iż obok środków odwoławczych istnieją w tym postępowaniu dwa środki zaskarżenia, tj. skarga na czynności komornika (art. 767 k.p.c.) oraz zarzuty na oszacowanie ruchomości (art. 853 § 2 k.p.c.). Wskazał on ponadto, iż zarzuty na oszacowanie ruchomości nie są środkiem odwoławczym, gdyż nie posiadają charakteru dewolutywnego⁹. I. Gil, krytycznie natomiast odnosząc się do kwalifikacji zarzutów z art. 853 § 2

² Dokonanej na mocy ustawy z 2 lipca 2004 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. nr 172, poz. 1804), która weszła w życie 5 lutego 2005 r. Dalej: nowelizacja k.p.c. z 2004 r.

³ Na 1 stycznia 1965 r. (Dz.U. z 1964 r., nr 43, poz. 296).

⁴ S. Dalka, *Postępowanie cywilne*, Gdańsk 1993, s. 91.

⁵ F. Zedler, *Dopuszczalność skargi na czynności komornika*, „Palestra” 1987, nr 12, s. 7; Z. Szczurek, *Propozycje zmian przepisów k.p.c. regulujących postępowanie zaskarżeniowe w egzekucji*, „Problemy Egzekucji Sądowej” 1997, nr 25, s. 38.

⁶ E. Wengerek, *Sądowe postępowanie egzekucyjne w sprawach cywilnych*, Warszawa 1978, s. 130.

⁷ F. Zedler, *Dopuszczalność skargi...*, s. 9.

⁸ Tak też: E. Wengerek, *Sądowe postępowanie...*, s. 134.

⁹ M. Sorysz, *Nowy system środków zaskarżenia w postępowaniu egzekucyjnym w świetle nowelizacji Kodeksu postępowania cywilnego z 2.7.2004 r.*, MoP 2005, nr 2, s. 73.

k.p.c. jako środka zaskarżenia, podkreśliła, iż zarzuty te nie zmierzały do uchylenia albo zmiany czynności organu egzekucyjnego, a ich podniesienie jedynie zmuszało komornika do przywołania biegłego w celu oszacowania ruchomości¹⁰.

Pewną nieścisłość w zakresie kwalifikacji zarzutów można dostrzec, analizując stanowisko A. Różalskiej, która uznała, iż zarzuty są drugim obok skargi na czynności komornika środkiem zaskarżenia czynności tego organu egzekucyjnego, należącym do grupy środków obrony formalnej, służącym zwalczaniu uchybień proceduralnych¹¹. Autorka ta, omawiając instytucję zarzutów, zaliczyła je również do kategorii specyficznych środków prawnych przysługujących w postępowaniu egzekucyjnym¹².

Przepis art. 853 § 2 k.p.c. w brzmieniu z 5 lutego 2005 r.

Na mocy nowelizacji k.p.c. z 2004 r. przepis art. 853 § 2 k.p.c. został istotnie zredagowany i od 5 lutego 2005 r. do dziś brzmienie tej regulacji pozostało niezmienione. Z uzasadnienia projektu ustawy nowelizującej k.p.c. z 2004 r. wynika, iż celem zmian legislacyjnych stało się usprawnienie sądowego postępowania egzekucyjnego poprzez zmianę systemu środków zaskarżenia. Wobec tego w drodze usunięcia zarzutów na oszacowanie ruchomości doszło do zredukowania środków zaskarżenia przysługujących w tym postępowaniu do skargi na czynności komornika oraz zażalenia. Innymi słowy – ustawodawca przewidział, iż zarzuty przeciwko oszacowaniu komornika, dotychczas zgłaszane jako osobny środek prawny, należy przytaczać w ramach skargi¹³. Skarga ta *expressis verbis* została nazwana skargą na oszacowanie komornika.

Aktualne brzmienie przepisu art. 853 § 2 k.p.c. w dalszym ciągu nasuwa szereg uwag. Po pierwsze, powstaje pytanie, czy ustawodawca wprowadził skargę na oszacowanie w miejsce zarzutów na oszacowanie kwalifikowanych jako środek zaskarżenia, czy też jako środek odrębny od zarzutów. Pytanie to dotyczy rozstrzygnięcia, czy wprowadzenie skargi na oszacowanie było jedynie zmianą terminologiczną, czy też powstała w ten sposób nowa instytucja prawna. Gdyby bowiem przyjąć, iż dodanie skargi na oszacowanie nastąpiło w miejsce zarzutów, wówczas skargę należałoby uznać za środek zaskarżenia, którego klasyfikacja powinna być tożsama z dotychczasową pozycją zarzutów w systemie środków zaskarżenia. Gdyby natomiast przyjąć, iż ustawodawca zdecydował się na definitywne usunięcie z systemu prawa instytucji zarzutów na oszacowanie,

¹⁰ I. Gil [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, red. E. Marszałkowska-Krześ, Legalis 2017.

¹¹ A. Różalska, *Zarzuty*, „Problemy Egzekucji Sądowej” 1996, nr 20, s. 94.

¹² *Ibidem*, s. 94, 99.

¹³ Druk sejmowy nr 965, Sejm RP IV kadencji.

wówczas rodzi się problem kwalifikacji charakteru prawnego skargi uregulowanej w art. 853 § 2 k.p.c. Chodzi bowiem o ustalenie odrębności instytucjonalnej skargi na oszacowanie ruchomości przez komornika. Można w tym kontekście rozważać charakter środka zaskarżenia, szczególną postać skargi na czynności komornika oraz pewien rodzaj środka prawnego, który nie jest środkiem zaskarżenia.

Przegląd stanowiska doktryny

Charakter prawny skargi na oszacowanie jest przedmiotem niejednorodnych wypowiedzi przedstawicieli nauki. Należy wobec tego przytoczyć kilka głównych poglądów na ten temat. D. Zawistowski uznał, iż skarga na oszacowanie komornika nie ma charakteru skargi na czynności komornika uregulowanej w art. 767 k.p.c. Wnosi się ją do komornika i nie podlega ona rozpoznaniu przez sąd. Jej wniesienie rodzi jedynie obowiązek wezwania przez komornika biegłego w celu dokonania oszacowania ruchomości¹⁴. Zdaniem A. Cudaka skarga na oszacowanie komornika, w przeciwieństwie do zarzutów przeciwko planowi podziału sumy uzyskanej z egzekucji, nie jest szczególnym środkiem zaskarżenia w postępowaniu egzekucyjnym¹⁵. K. Flaga-Gieruszyńska uznała, iż skarga na oszacowanie oparta na zarzutach odnoszących się do sposobu lub wyników oszacowania jest specyficznym środkiem zaskarżenia wprowadzonym na gruncie egzekucji z ruchomości¹⁶. Zdaniem M. Uliasz skarga ta jest odrębnym środkiem zaskarżenia czynności komornika¹⁷. Autor ten w innym opracowaniu wyraził pogląd, iż przepis art. 853 § 2 k.p.c. obejmuje szczególną regulację terminu do wniesienia skargi na czynność komornika. Uwaga ta może prowadzić do wniosku, iż autor ten traktuje skargę na oszacowanie komornika jako szczególny rodzaj skargi na czynności komornika¹⁸. W podobnym kierunku zdaje się zmierzać wypowiedź M. Romańskiej, która uznała, iż przepis art. 853 § 2 k.p.c. stanowi *lex specialis* względem art. 767 k.p.c.¹⁹

¹⁴ D. Zawistowski [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, t. IV: *Artykuły 730–1088*, red. H. Dolecki, T. Wiśniewski, Warszawa 2014, s. 403.

¹⁵ A. Cudak [w:] *Kodeks postępowania cywilnego*, t. III: *Komentarz. Art. 730–1088*, red. A. Marciniak, K. Piasecki, Warszawa 2015, s. 178.

¹⁶ K. Flaga-Gieruszyńska [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, red. A. Zieliński, Warszawa 2017, s. 1382.

¹⁷ M. Uliasz [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne. Komentarz*, red. J. Gołaczyński, Lex/el 2012.

¹⁸ M. Uliasz [w:] *Komentarz do spraw z zakresu postępowania zabezpieczającego i egzekucyjnego*, red. J. Ignaczewski, Warszawa 2013, s. 240–241; *idem*, *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, Warszawa 2008, s. 1254. Podobne stanowisko zaprezentowali: T. Erciński, H. Pietrkowski [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, t. V: *Postępowanie egzekucyjne*, red. T. Erciński, Warszawa 2016, s. 62.

¹⁹ M. Romańska [w:] *Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne. Komentarz*, red. J. Ignaczewski, Warszawa 2013, s. 333.

Jak zważył Z. Merchel, skarga na oszacowanie komornika jest nowym środkiem zaskarżenia tej czynności komornika²⁰. Interpretacja powyższej wypowiedzi prowadzi do wniosku, iż skarga na oszacowanie komornika nie jest skargą na czynności komornika z art. 767 § 1 k.p.c. ani nie jest też nową postacią zarzutów na oszacowanie. Można jednak wyróżnić stanowisko, iż zarzuty na oszacowanie mogą być podniesione wyłącznie w skardze na czynności komornika²¹. B. Bładowski stwierdził natomiast, iż środek przewidziany w art. 853 § 2 k.p.c. jest środkiem zbliżonym do środków zaskarżenia, który nie należy jednak do kategorii środków zaskarżenia²². Można wreszcie wskazać pogląd, iż podniesienie przez strony zarzutów wobec oszacowania ruchomości (art. 853 § 2 k.p.c.) jest jednym z przykładów czynności podejmowanych przez strony postępowania egzekucyjnego, mających istotny wpływ na dalszy bieg tego postępowania²³.

Jak zaakcentował A. Cudak, na tle porównania skargi na oszacowanie z art. 853 § 3 k.p.c. ze skargą na czynności komornika podkreślenia wymaga fakt, iż obie te skargi charakteryzują się odmiennym trybem oraz innymi terminami wnoszenia. W związku z powyższym autor ten uznał, iż nowelizacja k.p.c. z 2004 r. ograniczyła się w istocie do zmiany terminologicznej, gdyż w miejsce zarzutów na oszacowanie ruchomości przez komornika wprowadzono skargę na oszacowanie komornika. Co znamienne, autor ten przedstawił postulat zmiany dotyczącej m.in. charakteru prawnego środka z art. 853 § 2 k.p.c. poprzez zastąpienie skargi „zastrzeżeniami co do oznaczonej przez komornika wartości zajętej ruchomości”²⁴. Proponowane określenie w rzeczy samej znacznie lepiej odzwierciedlałoby cel unormowania zawartego w tym przepisie.

Problem charakteru prawnego skargi na oszacowanie powraca aktualnie w kontekście wyjątków od zasady nieograniczonego zakresu dopuszczalności przedmiotowej skargi na czynności komornika. Podkreśla się bowiem, iż jedna z grup wyjątków obejmuje czynności komornika, które podlegają zaskarżeniu w drodze innego niż skarga na czynności komornika środka zaskarżenia, tj. m.in. skargi na oszacowanie uregulowanej w art. 853 § 2 k.p.c.²⁵

²⁰ Z. Merchel [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne. Komentarz*, red. Z. Szcurek, Sopot 2013, s. 539.

²¹ S. Cieślak [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, t. II, red. J. Jankowski, Warszawa 2013, s. 622; M. Michalska-Marciniak [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, t. III, red. K. Piasecki, A. Marciniak, Warszawa 2012, s. 1017.

²² B. Bładowski, *Środki odwoławcze w postępowaniu cywilnym*, Warszawa 2013, s. 30.

²³ Zob. Z. Merchel, *Egzekucja z ruchomości*, Sopot 2005, s. 20.

²⁴ A. Cudak [w:] *Kodeks postępowania cywilnego*, t. III: *Komentarz. Art. 730–1088*, red. A. Marciniak, K. Piasecki, Warszawa 2015.

²⁵ K. Flaga-Gieruszyńska [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, red. A. Zieliński, Warszawa 2017, s. 1357; Ł. Zamojski, *Skarga na czynność komornika sądowego po nowelizacji Kodeksu postępowania cywilnego dokonanej ustawą z 10.7.2015 r.*, MoP 2016, nr 21, s. 1138; B. Bładowski, *Dopuszczalność środków zaskarżania w sprawach egzekucyjnych*, „Palestra” 2014, nr 5–6, s. 150.

Skarga jako środek prawny

Nawiązując do problemów przedstawionych w początkowej części wywodu, w pierwszej kolejności należy ustalić, czy skarga na oszacowanie jest środkiem zaskarżenia, czy też środkiem prawnym, który nie jest środkiem zaskarżenia. Podkreśla się w literaturze, iż kategoria środków zaskarżenia należy do zbioru obejmującego środki prawne przysługujące w danym postępowaniu, tu konkretnie w sądowym postępowaniu egzekucyjnym. Pozostaje wobec tego rozstrzygnąć, czy skarga z art. 853 § 2 k.p.c. mogłaby zostać przyporządkowana do kategorii środków prawnych.

Jak wskazał M. Sorysz, jedna z grup wyjątków od dopuszczalności zaskarżenia skargą na czynności komornika każdej czynności tego organu egzekucyjnego dotyczy przypadków, gdy ustawa przewiduje inny środek prawny przeciwko danej czynności komornika. W ramach tej samej grupy wyjątków autor ten wyróżnił również wyłączenie skargi na czynności komornika z uwagi na zaskarżalność jego czynności innym środkiem zaskarżenia z art. 1027 § 2 k.p.c. Wobec takiego sformułowania stanowiska przez M. Sorysza wydaje się, iż autor ten zaliczył skargę z art. 853 § 2 k.p.c. do kategorii środków prawnych, które nie są jednak środkami zaskarżenia, jak to jest w przypadku zarzutów przeciwko planowi podziału sumy uzyskanej z egzekucji (art. 1027 § 2 k.p.c.)²⁶.

Warto też dostrzec, iż niektórzy autorzy w ogóle nie wyróżniają kategorii środków zaskarżenia w sądowym postępowaniu egzekucyjnym, lecz wskazują na przysługiwanie w tym postępowaniu określonych środków prawnych²⁷. Inni zaś przedstawiciele doktryny nie posługują się kategorią środków prawnych, lecz środków odwoławczych, do których zaliczają m.in. zarzuty przeciwko czynnościom komornika²⁸. Odnosząc się do powyższych twierdzeń, należy podzielić zapatrywanie A. Marciniaka, który wskazał, iż pojęcie środków zaskarżenia jest tak silnie wyodrębnione i ugruntowane w semantycznej siatce pojęciowej postępowania cywilnego, że wystarcza samodzielnie do konstruowania systemu tych środków. Pojęcie środków odwoławczych z kolei w znaczeniu normatywnym odnosić można jedynie do apelacji i zażalenia²⁹. Wobec tego należy przystąpić do analizy dalej idącego zagadnienia, tj. kwalifikacji skargi z art. 853 § 2 k.p.c. do systemu środków zaskarżenia.

²⁶ M. Sorysz, *Projektowane zmiany w Kodeksie postępowania cywilnego – zagadnienia wybrane (Druk nr 2678 Sejmu VII kadencji). Głos w dyskusji*, „PPE” 2015, nr 2, s. 24.

²⁷ Tak np. F. Kruszelnicki, *Zarys systemu polskiego prawa egzekucyjnego i zabezpieczającego*, Warszawa 1934, s. 92 i n.; E. Wengerek, *Sądowe postępowanie...*, s. 130 i n.; K. Korzan, *Sądowe postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne w sprawach cywilnych*, Warszawa 1986, s. 197 i n.

²⁸ W. Miszewski, *Proces cywilny w zarysie. Część druga*, Łódź 1948, s. 105 i n.

²⁹ A. Marciniak, *System środków zaskarżenia w sądowym postępowaniu egzekucyjnym [w:] Wokół problematyki środków zaskarżenia w postępowaniu cywilnym*, red. M. Michalska-Marciniak, Sopot 2015, s. 418–419. Zob. nazwę Działu V, Tytułu VI. Księgi pierwszej, Części pierwszej k.p.c.

Skarga jako środek zaskarżenia

Rozważania dotyczące prawidłowości zaliczenia tytułowej skargi do kategorii środków zaskarżenia skłaniają do ustalenia, czy spełnia ona podstawowe założenia środków tej kategorii. Jak podkreśla się w literaturze, cechą charakterystyczną czynności kwalifikowanych jako środki zaskarżenia *sensu largo* jest ich bezpośredni cel wyrażający się w postaci uchylecia lub zmiany orzeczenia lub innej czynności organu postępowania³⁰. Już w tym miejscu należy podkreślić, iż cechą szczególną środków zaskarżenia w sądowym postępowaniu egzekucyjnym jest fakt, iż zaskarżalność dotyczy nie tylko orzeczeń organów egzekucyjnych, lecz także czynności nieorzeczniczych, faktycznych, wykonawczych, a nawet zaniechań dokonania czynności³¹. Przyjmując powyższe założenie, wydaje się, iż skarga, o której mowa w art. 853 § 2 k.p.c., stanowi środek zaskarżenia. Jej wniesienie *de facto* ma na celu zakwestionowanie oszacowania rzeczy ruchomej dokonanego przez komornika, tj. czynności organu egzekucyjnego. Owo zakwestionowanie oszacowania dokonanego przez organ egzekucyjny ma na celu zmianę wartości oszacowanych ruchomości, która to zmiana dokona się dzięki powtórnemu oszacowaniu wartości tych samych rzeczy ruchomych dokonanemu przez specjalistę, jakim jest biegły. Jak wskazał F. Zedler, treścią zarzutów jest bowiem zakwestionowanie wartości szacunkowej ruchomości przyjętej przez komornika³². To skutkiem czy też konsekwencją złożenia skargi jest obligatoryjne oznaczenie wartości zajętych rzeczy ruchomych przez biegłego³³. Cel skargi wyrażający się w postaci uchylecia lub zmiany czynności organu egzekucyjnego będzie w tym przypadku osiągnięty w postaci skutku skargi, jakim jest oszacowanie ruchomości sporządzone przez biegłego. Mimo wysokiego odformalizowania analizowanej skargi z przepisu art. 853 § 2 k.p.c. wynika *expressis verbis*, iż jej podstawą są zarzuty na oszacowanie komornika, nie zaś wezwanie biegłego do oszacowania ruchomości.

Przechodząc do dalszych uwag, warto wskazać, iż nazewnictwo skargi w pełni odpowiada nomenklaturze środków zaskarżenia wyróżnianych w naukowych systematykach, takich jak skarga na czynności komornika, skarga na orzeczenie referendarza sądowego czy skarga na plan podziału sporządzony przez zarządcę przy egzekucji przez zarząd przymusowy. Kolejnym argumentem na rzecz kwalifikacji

³⁰ P. Grzegorzczak [w:] *System Prawa Procesowego Cywilnego*, t. III, cz. II: *Środki zaskarżenia*, red. T. Erciński, J. Gudowski, Warszawa 2013, s. 1654.

³¹ Z. Szczurek, *Kodeks postępowania cywilnego. Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne. Komentarz*, Sopot 2013, s. 155–156; E. Wengerek, *Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne. Komentarz do części II i III k.p.c.*, Warszawa 2009, s. 141.

³² F. Zedler, *Dopuszczalność skargi...*, s. 8.

³³ Szerzej na temat oszacowania ruchomości przez biegłego zob. K. Korzan, *Kilka uwag na temat szacowania ruchomości przez biegłego w trybie art. 853 § 2 k.p.c.*, „Palestra” 1966, nr 7, s. 14 i n.

skargi z art. 853 § 2 k.p.c. do grupy środków zaskarżenia jest legitymacja do jej wniesienia, która przysługuje stronom sądowego postępowania egzekucyjnego, tj. wierzycielowi i dłużnikowi. Dalej należy zaznaczyć, iż skarga ta, podobnie jak chociażby skarga na czynności komornika, nie wydaje się w odrębny od innych środków zaskarżenia sposób służyć realizacji ochrony interesu indywidualnego stron sądowego postępowania egzekucyjnego oraz interesu publicznego. Ochrona interesu indywidualnego w drodze skargi wyraża się w woli dokonania oszacowania ruchomości zgodnego z oczekiwaniem skarżącego. Ochrona interesu publicznego, która wyraża się także w dopuszczalności skargi, ma polegać na zapewnieniu, by oszacowanie wartości zajętych ruchomości ujętej następnie w protokole zajęcia zostało dokonane z poszanowaniem zasady legalności. Zarówno niedoszacowanie wartości ruchomości, jak i ich przeszacowanie wywołują negatywne konsekwencje dla skutecznej egzekucji, narażając dłużnika na szkodę w postaci zbycia rzeczy po zaniżonej cenie bądź też zniechęcając czy też odstrasżając potencjalnych nabywców poprzez nieuzasadnione zawyżenie ceny sprzedaży³⁴. Wobec powyższego warto zaznaczyć istnienie związku skargi przewidzianej w art. 853 § 2 k.p.c. z sytuacją prawną stron sądowego postępowania egzekucyjnego. W literaturze zaznaczono, iż doniosłą cechą środków prawnych opartych na fundamentach środków zaskarżenia, zmierzających do zakwestionowania orzeczenia lub czynności organu postępowania, jest również istnienie ograniczenia w postaci terminu (*a quo* bądź *a quem*)³⁵. Jak już wskazano, skargę na oszacowanie komornika wnosi się przy zajęciu ruchomości, a gdyby to nie było możliwe – do dnia licytacji.

Przyjmując, iż skarga z art. 853 § 2 k.p.c. jest środkiem zaskarżenia, należy ustalić jego rodzaj. Skarga ta nie przysługuje od orzeczeń prawomocnych (nie jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia) ani też nie stanowi rodzaju zażalenia (nie jest środkiem odwoławczym). Należy wobec tego rozważyć zaliczenie jej do kategorii szczególnych środków zaskarżenia³⁶. A. Cudak, uznając, iż skarga na oszacowanie komornika nie zalicza się do szczególnych środków zaskarżenia w postępowaniu egzekucyjnym³⁷, nie podał jednak wyjaśnienia odnośnie do cechy suspensywności

³⁴ J. Treder, *Uwaga z szacowaniem ruchomości*, „Currenda” 1994, nr 12, s. 136 i n.

³⁵ P. Grzegorzczak *System Prawa procesowego cywilnego*, t. III, cz. II: *Środki zaskarżenia*, red. T. Ereciński, J. Gudowski, Warszawa 2013, s. 1658.

³⁶ Dla celów niniejszego opracowania została przyjęta systematyka środków zaskarżenia w postępowaniu egzekucyjnym przyjęta przez W. Broniewicza, A. Marciniaka oraz A. Cudaka. zob. A. Marciniak, *System środków zaskarżenia...*, s. 419 i n. Warto też wspomnieć o kategorii tzw. specjalnych środków zaskarżenia w postępowaniu egzekucyjnym wyróżnionej przez A. Zielińskiego. Autor ten zalicza do niej m.in. zarzuty z art. 1027 § 2 k.p.c., lecz nie obejmuje jej zakresem skargi na oszacowanie komornika. Zob. A. Zieliński, *Sporządzanie środków zaskarżenia w postępowaniu cywilnym. Komentarz praktyczny z orzecznictwem. Wzory pism procesowych*, Warszawa 2016, s. 9.

³⁷ A. Cudak [w:] *Kodeks postępowania cywilnego*, t. III: *Komentarz. Art. 730–1088*, red. A. Marciniak, K. Piasecki, Warszawa 2015. W kontekście rozumienia pojęcia suspensywności autor ten odnosi je do wstrzymania uprawomocnienia się czynności egzekucyjnej. *Idem*, *Skarga na czynności komornika*, Sopot 2015, s. 12.

tej skargi. Już w tym miejscu należy uznać, iż skarga na oszacowanie komornika nie jest szczególnym rodzajem skargi na czynności komornika będącej szczególnym środkiem zaskarżenia, choć jest środkiem podobnym do tej skargi. Inny tryb wnoszenia obu skarg oraz zróżnicowany krąg podmiotów legitymowanych do ich wniesienia nie pozwalają na zrównanie obu tych środków. Ich wspólną cechą jest natomiast fakt, iż obie skargi służą do usuwania uchybień komornika w sytuacji, gdy dokonuje on czynności w sposób niezgodny z przepisami prawa. Nie sposób bowiem kwestionować faktu, iż oszacowanie przeprowadzone przez komornika jest czynnością egzekucyjną podejmowaną w toku postępowania egzekucyjnego. Uwagi powyższe prowadzą do generalnego wniosku, iż nieprawidłowości dokonane podczas czynności egzekucyjnej oszacowania wartości rzeczy zajętych przez komornika dokonywanej podczas egzekucji z ruchomości podlegają zakwestionowaniu w drodze dwóch odrębnych środków zaskarżenia. Jest to, po pierwsze, skarga na oszacowanie ruchomości przez komornika przysługująca, gdy oszacowania dokonał komornik, po drugie zaś, skarga na czynności komornika z art. 767 § 1 k.p.c., która służy m.in. wówczas, gdyby komornik zaniechał wykorzystania opinii biegłego w sytuacji złożenia skargi na oszacowanie³⁸.

Wracając do kwalifikacji skargi z art. 853 § 2 k.p.c. do kategorii szczególnych środków zaskarżenia, należy podkreślić, iż cechą immanentną tych środków jest suspensywność oraz niedewolutywność. Skargę na oszacowanie ruchomości przez komornika wnosi się do komornika (art. 853 § 2 zd. 2 *in principio* k.p.c.). Skarga nie jest zatem dewolutywna, gdyż jej wniesienie nie przenosi sprawy do sądu wyższej instancji. Analizując cechę suspensywności, należy za decydujące przyjąć stanowisko T. Erecińskiego, iż w przypadku środków zaskarżenia w postępowaniu egzekucyjnym powinno się rozważać suspensywność w znaczeniu szerokim, obejmującym także wykonalność i skuteczność orzeczenia (czynności egzekucyjnej). Zdaniem tego autora dopiero szerokie rozumienie pojęcia suspensywności, we wskazanym wyżej znaczeniu, pozwala na jego odniesienie do środków zaskarżenia czynności egzekucyjnej komornika³⁹. Choć skarga z art. 853 § 2 k.p.c. jest niedewolutywna, to przypisanie jej cechy suspensywności może budzić wątpliwości. Ustawodawca nie zdecydował, jak chociażby w przypadku skargi z art. 106413 § 2 k.p.c., o odpowiednim zastosowaniu do skargi na oszacowanie przepisów o skardze na czynności komornika. Wobec tego do skargi tej nie znajduje zastosowania przepis art. 7672 § 2 k.p.c. Innymi słowy –

³⁸ A. Cudak zaznaczył, iż skarga na czynności komornika aktualna jest również wtedy, gdy oszacowania dokonuje biegły, a także gdy cena zbycia ustalana jest w sposób inny niż przez wycenę komornika. A. Cudak, *Skarga na czynności...*, s. 67.

³⁹ T. Ereciński [w:] *System Prawa Procesowego. Środki zaskarżenia*, t. III, cz. 1, red. T. Ereciński, J. Gudowski, Warszawa 2013, s. 110. Autor ten uznał, iż wąskie znaczenie pojęcia suspensywności (rozumianej jako wstrzymanie uprawomocnienia się zaskarżonego orzeczenia) może być odnoszone jedynie do apelacji.

ustawodawca nie zdecydował *expressis verbis* o wstrzymaniu wykonalności czynności zaskarżonej w drodze skargi na oszacowanie ani też o wstrzymaniu uprawomocnienia się zaskarżonej czynności.

Reasumując, skarga na oszacowanie ruchomości przez komornika, mimo pozornego podobieństwa do skargi na czynności komornika, stanowi odrębny środek kontroli czynności komornika. Wobec obowiązującej zasady wyłączności środków zaskarżenia (niekonkurencyjności)⁴⁰ należy uznać, iż w sytuacji, gdy przepisy przewidują dopuszczalność skargi na oszacowanie, wyłączona jest możliwość wniesienia skargi na czynności komornika z art. 767 § 1 k.p.c. Skarga na oszacowanie ruchomości przez komornika jest więc autonomicznym środkiem zaskarżenia *sensu largo* przysługującym w sądowym postępowaniu egzekucyjnym, nie będąc rodzajem skargi na czynności komornika, o której mowa w art. 767 k.p.c. Nie zalicza się ona ponadto do kategorii szczególnych ani też specjalnych środków zaskarżenia, stanowiąc specyficzny środek zaskarżenia *sui generis* przysługujący na czynność oszacowania ruchomości przez komornika.

Nowelizacja art. 853 k.p.c.

Brak pełnej regulacji normatywnej instytucji skargi na oszacowanie ruchomości przez komornika przy pozostawieniu w tym zakresie jedynie lakonicznego przepisu art. 853 § 2 k.p.c. należy uznać za błąd ustawodawcy, który wywołuje liczne konsekwencje chociażby odnośnie do właściwego wskazania cech skargi na oszacowanie czy też jednoznacznego określenia jej charakteru prawnego. Tym bardziej należy zatem podkreślić, iż 22 marca 2018 r. uchwalona została ustawa o komornikach sądowych⁴¹, która dokonuje zasadniczych zmian w zakresie m.in. instytucji prawnej określonej aktualnie w art. 853 § 2 k.p.c.⁴² Istotą zmiany w tym zakresie jest bowiem zastąpienie skargi na oszacowanie ruchomości przez komornika w drodze zastrzeżeń do oszacowania wartości ruchomości dokonanego przez komornika, co czyni zadość zasygnalizowanym wyżej postulatom *de lege ferenda*.

Zgodnie z art. 261 pkt 22 u.k.s. przepis art. 853 k.p.c. otrzymuje brzmienie:
„§ 1. Jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, komornik, dokonując zajęcia, szacuje wartość zajętych ruchomości i oznacza ją w protokole zajęcia.
§ 2. Zastrzeżenia do oszacowania wartości dokonanego przez komornika wnoszą się komornikowi do protokołu przy zajęciu ruchomości, a gdyby nie było to

⁴⁰ B. Bładowski, *Środki odwoławcze...*, s. 31 i n.

⁴¹ Dz.U., poz. 771, dalej: u.k.s.

⁴² Projekt tej ustawy pochodził od Rady Ministrów i wpłynął do Sejmu 24 maja 2017 r. (druk nr 1582); <http://www.sejm.gov.pl/Sejm8.nsf/PrzebiegProc.xsp?nr=1582> (25.05.2018). Planowaną datą wejścia w życie projektowanej zmiany przepisu art. 853 § 2 k.p.c. początkowo miał być 1 lipca 2018 r., lecz ostatecznie ustawa wchodzi w życie 1 stycznia 2019 r.

możliwe – w terminie trzech dni od dnia doręczenia odpisu protokołu zajęcia. W razie wniesienia zastrzeżeń komornik zamieszcza w protokole zajęcia wzmiankę o ich treści i wyznacza biegłego. § 3. O sposobie i terminie wniesienia zastrzeżeń do oszacowania wartości komornik poucza strony, dokonując zajęcia, a jeżeli zajęcia dokonano pod nieobecność strony – przy doręczeniu protokołu zajęcia. § 4. Jeżeli komornik uzna, że w celu oszacowania wartości należy wezwać biegłego, albo wierzyciel lub dłużnik wniósł zastrzeżenia, oszacowania wartości dokonuje komornik na podstawie opinii biegłego przy samym zajęciu, a gdyby to nie było możliwe, w terminie późniejszym. Jeżeli wartość zajętej ruchomości według oceny komornika przekracza dwadzieścia pięć tysięcy złotych, komornik wzywa do oszacowania wartości biegłego. § 5. Jeżeli oszacowanie wartości zajętych ruchomości następuje po sporządzeniu protokołu zajęcia, komornik dokonuje tego oszacowania w drodze postanowienia⁴³.

Warto nadmienić, iż instytucja zastrzeżeń występuje aktualnie np. w art. 162 k.p.c., który w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. stosuje się odpowiednio do postępowania egzekucyjnego. Zastrzeżenia składane przez strony wpisywane są do protokołu każdej czynności egzekucyjnej komornika. Jak wskazano w orzecznictwie Sądu Najwyższego, istotą zastrzeżeń jest zapobieganie nielojalności procesowej przez zobligowanie stron do zwracania na bieżąco uwagi na wszelkie uchybienia procesowe celem ich niezwłocznego wyeliminowania i niedopuszczenie do celowego tolerowania przez strony takich uchybień z zamiarem późniejszego wykorzystania ich w środkach odwoławczych⁴³.

Spodziewaną zmianę przepisu art. 853 k.p.c. należy uznać za swoiste remedium na istniejące w aktualnym stanie prawnym wątpliwości co do charakteru prawnego skargi na oszacowanie ruchomości przez komornika. Wprowadzenie tej nowelizacji nie doprowadzi do reorganizacji przyjętego obecnie w literaturze systemu środków zaskarżenia w sądowym postępowaniu egzekucyjnym. Należy natomiast przypuszczać, iż przewidziana przez ustawodawcę instytucja zastrzeżeń będzie przykładem czynności podejmowanej przez strony w toku egzekucji z ruchomości, mającej istotny wpływ na dalszy bieg tego postępowania. Wskazana kategoria czynności stron sądowego postępowania egzekucyjnego jest wyróżniana w nauce, zaś do jej przykładów zalicza się m.in. składanie wyjaśnień przez uczestników postępowania oraz dłużnika (art. 761 i 801 k.p.c.), żądanie wierzyciela skierowane do komornika, aby zajęcie ruchomości nastąpiło w jego obecności (art. 850 k.p.c.), czy też żądanie przez wierzyciela wyznaczenia drugiej licytacji zajętych ruchomości (art. 875 § 1 k.p.c.)⁴⁴. Podkreślić należy, iż przejawy aktywnego udziału stron postępowania egzekucyjnego stanowią uzupełnienie czynności podejmowanych przez komornika, stając się niezbędnym elementem tego postępowania.

⁴³ Wyroki SN: z 4 października 2006 r., II CSK 229/06, Legalis oraz 10 lutego 2010 r., V CSK 234/09, Legalis.

⁴⁴ Zob. Z. Merchel, *Egzekucja z ruchomości*, s. 20.

Podsumowanie

W świetle powyższych rozważań skarga na oszacowanie ruchomości przez komornika jawi się jako odrębny od skargi przewidzianej w art. 767 k.p.c. środek zaskarżenia czynności komornika. W świetle nowelizacji k.p.c. dokonanej na mocy u.k.s. zastąpienie skargi na oszacowanie instytucją zastrzeżeń do oszacowania wartości ruchomości przez komornika nie zmienia jednak faktu, iż w dalszym ciągu po 1 stycznia 2019 r. zastrzeżenia będą miały ten sam cel co dotychczasowa skarga. Nie jest zatem definitywnie wykluczone rozważanie ich charakteru prawnego w kategorii *sui generis* środka zaskarżenia.

Na marginesie czynionych rozważań warto również zwrócić uwagę na nowy obowiązek przewidziany w przyszłym brzmieniu art. 853 § 3 k.p.c. Mowa tu o pouczeniu o sposobie i terminie wniesienia zastrzeżeń do oszacowania wartości. W drodze nowelizacji k.p.c. dokonanej przez u.k.s. ustawodawca zdecydował o wprowadzeniu analogicznego rozwiązania w przypadku skargi na czynności komornika. Przepis art. 767 § 32–33 k.p.c. w brzmieniu ustalonym w drodze omawianej nowelizacji wskazuje, iż komornik doręcza urzędowy formularz skargi dłużnikowi przy pierwszej czynności egzekucyjnej oraz stronom i uczestnikom obecnym podczas czynności dokonywanej poza kancelarią. Ponadto wzór tego formularza określony przez Ministra Sprawiedliwości będzie uwzględniał w szczególności ustawowe wymagania przewidziane dla skargi, potrzebę zamieszczenia niezbędnych pouczeń co do sposobu wypełniania formularza, wnoszenia pisma i skutków niedostosowania go do ustawowych wymagań. *Prima facie* dostrzec należy, iż zarówno skarga na czynności komornika, jak i zastrzeżenia do oszacowania wartości ruchomości zajętych przez ten organ egzekucyjny mają w założeniu stanowić środki prawne łatwo dostępne dla stron i skutkujące możliwością podjęcia szybkich działań zmierzających do usunięcia uchybień popełnionych przez komornika.

Znowelizowany przepis art. 853 k.p.c. nie rozstrzyga natomiast jednoznacznie, czy przewidziane w nim zastrzeżenia przestaną predestynować do uzyskania statusu środków zaskarżenia. Ustawodawca skonstruował ponadto sam przepis art. 853 k.p.c. w sposób, który może wywoływać szereg innych wątpliwości dotyczących np. terminu wniesienia zastrzeżeń do oszacowania zawartego w postanowieniu wydanym w trybie art. 853 § 5 k.p.c. czy też ustalenia, czy strona obecna podczas zajęcia, która podczas tej czynności nie kwestionowała oszacowania wartości ruchomości dokonanego przez ten organ egzekucyjny, jest legitymowana do wniesienia zastrzeżeń w terminie wskazanym w art. 853 § 2 zd. 1 *in fine* k.p.c. Problem dotyczy także ustalenia kręgu podmiotów legitymowanych do wniesienia zastrzeżeń w kontekście zarówno dotychczasowego brzmienia art. 853 § 2 k.p.c., jak i nowego brzmienia art. 847 § 1 zd. 2 k.p.c. Rozstrzygnięcia wymagają też konsekwencje prawne braku pouczenia przez komornika o prawie

do zgłoszenia zastrzeżeń oraz ustalenie treści zastrzeżeń. Z nowego brzmienia art. 853 k.p.c. nie wynika również, jaki środek prawny przysługuje na postanowienie komornika zawierające oszacowanie wartości zajętych ruchomości (zastrzeżenia czy skarga na czynności komornika). Kluczowe jest ponadto zagadnienie dopuszczalności zastrzeżeń zgłoszonych w celu kwestionowania oszacowania ruchomości sporządzonego przez komornika, lecz nie samodzielnie, a w oparciu o opinię biegłego. Problemy te w świetle gruntownej nowelizacji art. 853 k.p.c. od 1 stycznia 2019 r. zdają się dominować nad problemem charakteru prawnego nowego środka prawnego, jakim będą zastrzeżenia do oszacowania wartości ruchomości przez komornika, i z uwagi na swą doniosłość – w tym miejscu jedynie zasygnalizowane – nadają się do odrębnego opracowania.

Bibliografia

- Bładowski B., *Dopuszczalność środków zaskarżenia w sprawach egzekucyjnych*, „Palestra” 2014, nr 5–6.
- Bładowski B., *Środki odwoławcze w postępowaniu cywilnym*, Warszawa 2013.
- Cieślak S. [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, t. II, red. J. Jankowski, Warszawa 2013.
- Cudak A. [w:] *Kodeks postępowania cywilnego*, t. III: *Komentarz. Art. 730–1088*, red. A. Marciniak, K. Piasecki, Warszawa 2015.
- Cudak A., *Skarga na czynności komornika*, Sopot 2015.
- Dalka S., *Postępowanie cywilne*, Gdańsk 1993.
- Ereciński T. [w:] *System Prawa Procesowego. Środki zaskarżenia*, t. III, cz. 1, red. T. Ereciński, J. Gudowski, Warszawa 2013.
- Ereciński T., Pietrkowski H. [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, t. V: *Postępowanie egzekucyjne*, red. T. Ereciński, Warszawa 2016.
- Flaga-Gieruszyńska K. [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, red. A. Zieliński, Warszawa 2017.
- Gil I. [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, red. E. Marszałkowska-Krześ, Legalis 2017.
- Grzegorzczak P. [w:] *System Prawa Procesowego Cywilnego*, t. III, cz. II: *Środki zaskarżenia*, red. T. Ereciński, J. Gudowski, Warszawa 2013.
- Korzan K., *Kilka uwag na temat szacowania ruchomości przez biegłego w trybie art. 853 § 2 k.p.c.*, „Palestra” 1966, nr 7.
- Korzan K., *Sądowe postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne w sprawach cywilnych*, Warszawa 1986.
- Kruszelnicki F., *Zarys systemu polskiego prawa egzekucyjnego i zabezpieczającego*, Warszawa 1934.
- Marciniak A., *System środków zaskarżenia w sądowym postępowaniu egzekucyjnym* [w:] *Wokół problematyki środków zaskarżenia w postępowaniu cywilnym*, red. M. Michalska-Marciniak, Sopot 2015.
- Michalska-Marciniak M. [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, t. III, red. K. Piasecki, A. Marciniak, Warszawa 2012.
- Miszewski W., *Proces cywilny w zarysie. Część druga*, Łódź 1948.
- Merchel Z. [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne. Komentarz*, red. Z. Szczurek, Sopot 2013.
- Merchel Z. [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne. Komentarz*, red. Z. Szczurek, Sopot 2017.

- Merchel Z., *Egzekucja z ruchomości*, Sopot 2005.
- Romańska M. [w:] *Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne. Komentarz*, red. J. Ignaczewski, Warszawa 2013.
- Różalska A., *Zarzuty*, „Problemy Egzekucji Sądowej” 1996, nr 20.
- Sorysz M., *Nowy system środków zaskarżenia w postępowaniu egzekucyjnym w świetle nowelizacji Kodeksu postępowania cywilnego z 2.7.2004 r.*, MoP 2005, nr 2.
- Sorysz M., *Projektowane zmiany w Kodeksie postępowania cywilnego – zagadnienia wybrane (Druk nr 2678 Sejmu VII kadencji). Głos w dyskusji*, „PPE” 2015, nr 2.
- Szczurek Z., *Kodeks postępowania cywilnego. Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne. Komentarz*, Sopot 2013.
- Szczurek Z., *Propozycje zmian przepisów k.p.c. regulujących postępowanie zaskarżeniowe w egzekucji*, „Problemy Egzekucji Sądowej” 1997, nr 25.
- Treder J., *Uwaga z szacowaniem ruchomości*, „Currenda” 1994, nr 12.
- Uliasz M. [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne. Komentarz*, red. J. Gołaczyński, Lex/el 2012.
- Uliasz M. [w:] *Komentarz do spraw z zakresu postępowania zabezpieczającego i egzekucyjnego*, red. J. Ignaczewski, Warszawa 2013.
- Uliasz M., *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, Warszawa 2008.
- Wengerek E., *Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne. Komentarz do części II i III k.p.c.*, Warszawa 2009.
- Wengerek E., *Sądowe postępowanie egzekucyjne w sprawach cywilnych*, Warszawa 1978.
- Zamojski Ł., *Skarga na czynność komornika sądowego po nowelizacji Kodeksu postępowania cywilnego dokonanej ustawą z 10.7.2015 r.*, MoP 2016, nr 21.
- Zawistowski D. [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom IV. Artykuły 730–1088*, red. H. Dolecki, T. Wiśniewski, Warszawa 2014.
- Zedler F., *Dopuszczalność skargi na czynności komornika*, „Palestra” 1987, nr 12.
- Zieliński A., *Sporządzanie środków zaskarżenia w postępowaniu cywilnym. Komentarz praktyczny z orzecznictwem. Wzory pism procesowych*, Warszawa 2016.

Streszczenie

Tytułowa skarga stanowi swoisty środek prawny niewymieniany w dotychczasowych systematykach środków zaskarżenia w sądowym postępowaniu egzekucyjnym. Skargę na oszacowanie komornika wnosi się do komornika przy zajęciu ruchomości, a gdyby to nie było możliwe – do dnia licytacji. Jak wynika z art. 853 § 2 k.p.c., w sytuacji, gdy wierzyciel lub dłużnik podnoszą w skardze zarzuty na oszacowanie, oszacowania dokonuje biegły przy samym zajęciu, a gdyby to nie było możliwe, w terminie późniejszym aż do dnia licytacji. W stanie prawnym sprzed nowelizacji k.p.c. z 2004 r. zarzuty co do oszacowania ruchomości zaliczano m.in. do kategorii szczególnych środków zaskarżenia w powyższym postępowaniu. Od 5 lutego 2005 r. wskutek usunięcia zarzutów na oszacowanie można rozważać, czy skarga uregulowana w przepisie art. 853 k.p.c. wykazuje charakter: środka zaskarżenia, szczególnej postaci skargi na czynności komornika czy też pewnego rodzaju środka prawnego, który nie jest środkiem zaskarżenia. Od 1 stycznia 2019 r., tj. wejścia w życie ustawy o komornikach sądowych, ustawodawca zdecydował, by tytułowa skarga została zastąpiona zastrzeżeniami do oszacowania wartości ruchomości dokonanej przez komornika.

Słowa kluczowe: egzekucja z ruchomości, skarga na czynności komornika, dłużnik, wierzyciel, zastrzeżenia, zajęcie ruchomości, dzień licytacji

REGARDING THE LEGAL CHARACTER OF THE COMPLAINT FOR THE BAILIFF'S ESTIMATION OF THE MOVABLE PROPERTY VALUE

Summary

The above mentioned complaint is a kind of legal measure, not mentioned in the hitherto classifications of appeals used in court enforcement proceedings. An appeal against the court enforcement officer's appraisal should be filed with the court enforcement officer upon movable property being attached or, should this prove impossible, on or prior to the date of the auction. Pursuant to art. 853 paragraph 2 of the Civil Code Procedure, if the creditor or debtor challenges the appraisal, movable property shall be appraised by the expert upon being attached or, if this is impossible, at any later date, on or prior to the date of the auction. According to the legislation prior to the amendments to the C.P.C. in 2004, pleas regarding the estimation of movable property value were classified as, i.a., special appeals in this proceeding. Since 5 February 2005 when the pleas about estimation were removed from the C.P.C. it has been discussed whether the complaint under Article 853 of the C.P.C. has the nature of an appeal, a special form of complaint against the actions of a bailiff, or some kind of legal measure, different from appeal. From 1 January 2019, when the law on court bailiffs enters into force, the above mentioned complaint shall be replaced by reservations to the assessment of the movable property value performed by the bailiff.

Keywords: enforcement against movable property, appeal against a bailiff's actions, debtor, creditor, reservations, attachment of movable property, the date of the auction